

Reggeli levél

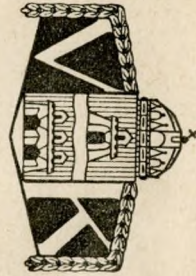
Dunakorzó

Az áprilisi nap addig-addig kaeérkodott a dunaparti kövezettel, míg egyszerre csak kinyíltak az ideai terraszok. Ekkor végig-suhant a korzón az első „szezonvendég”: karcsú, szőke nő sietős léptekkel, s fürkészőn, ahogy a kiűritett városon száguld át a felderítő: kezdődhet-e a megszálló csapatok bevonulása? A Buchwald-székek unottan néztek utána, minthogy az utolsó ötven esztendő során sokat hallottak már Akibáról, s bölcs mondasárol, amit ők valahogy így formáltak át maguknak: nincs új a tavaszi nap alatt! Nincs, persze hogy nincs, hiszen erről a sétányról lestek két emberöltővel ezelőtt a járókelők a Rémi vadgesztenyefái közé, hol Deák Ferenc üdögélt asztaltársaságával, olcsó Cabanos szivarját rácsálva. S majd később itt lejtett végig ilyen primőr áprilisi delelőtökön Kúry Klára s Pál-may Ilka és innen csodálkozott először a túlsó partra a szudár Mme. Ritz, ki Szapáry Pál karján vonult be Pestre, hogy felépítse a Ritzet a nevezetes Braun-étterem helyén és itt szállt Berkes Béla édesbús hegedűjének hangja a Hungária terraszra felől. Miniszterek, képviselők, bankárok, egyetemi professzorok, színésznők és „grand kokottok”, „szemesütev, szivatorzón” suhogó selyemruhákban, gondterhelt újságírók s bonviváni bánattól átszellemült színészek hallgatták. És a terraszon kívül — „a Ritz előtt ha zene szól” százan és százan dcsorogtak az ifjgyen vendégek, szabadnapos kiscselédek s „kimaradásos” bakák, matrózok és hajófutók, éhes, maszatos gyerekek, lábujjhegyre ágaskodva. Idehallatszott a Hangli kertjéből Szilágyi Dezső vidám harsogása: „Mondj valamit, majd én megcáfolom...” s a most vakon hunyorgó Carlton pincéjében vacsorázott minden péntek este barátaival Bajcsy-Zsilinszky Endre. Itt merengett egykor az ifjú Heltai Jenő (ki akkoriban Incubus néven írta dalait a korzóról), s a Hungáriában: Molnár Ferenc és női pillantások keresztüzében Bródy Sándor. Itt feszített a harcias Rakovszky István a néppárt vezére, ki „oly elfogulatlan volt, hogy antiszemitizmusa megszűnt a zsidó nőknél” s itt ment végig lassú léptekkel s világfájdalmasan Nagy Imre, a Nemzeti legszebb hősszerelmese, ki aztán egy revolvergolyóval tett pontot reménytelen szerelme mögé. Itt ropogtatta vidoran s teli kedvvel, hogy „marrrrha” Ujházy mester s itt volt a Hangli-kertben a „városi asztal” a mindenkori polgármesterrel s udvartartásával, a magisztrátussal: Márkus József (Emília testvérbátyja), majd később Bárczy István, Vázsonyi Vilmos s ez asztaltól húsz lépésre,

mint ádáz szomszédvár, a „Sasok” asztala, élen a „rókapillantású” Polónyi Gézával. S milyen gyorsan pergett a film: már a második háború előszele suhogott a vadgesztenyefák levelei között, a lét vagy nemlét kérdése borult a városra, a Hangli-kertben Tildy Zoltán asztalát ülték körül a kisgazda politikusok és újságírók. Különös korszaka következett a Duna partjának: megtörtént az első nagy razzia, rendőrgyűrű fogta harapófogóba a korzót, igazoltatás, nevek fölírása; akik azon a napos vasárnapon a korzóra merészkedtek, negyednap már Ukrajna felé meneteltek, fehérkabátos pincérek helyett hőköpenyes keretlegények terelték őket az aknamezők felé. S itt, a korzó mögött vonult végig néma menetben a bátor tüntetők ezres merész Petőfi szobra felé, hogy fölrázzák az alélt várost, munkások és diákok, újságírók és politikusok s itt zuhogtak a rendőri gumibotok. Akkor már Szilassy „művész úr” pengette sarkantyúját a delutáni korzón, olykor Szelezky őnagysága társaságában a Paulin terraszán a „legérdekebb házaspár”: Muráti Lili és Vaszary János „túrték” a bámész kíváncsiak ostromát. A Negrescoban filmesek és „gleichschaltott” újságírók nyüzsögtek, négerék és „jegyzők”: vagyis, akik írták a filmeket s akik jegyezték, itt nyújtotta át forgatókönyvét Nóti Daróczy mesternek, Békeffi a „miniszteriális” Asztalos Miklósnak, ki írni babérokra vágótt s itt folytattak harsány „ideológiai vitákat” az újonnan felesküdt „nyilas testvérek.” Aztán itt feszítettek végig öntelten, szökén s villogó cvikkerrel a német tettek, terepjoltos katonai autókát forgatott a Hungária előtti „ring”, bent a hotelben bábeli zürzavar: kémek, ellenkémek, menekülők és szélhámosok. Ha három ember összekerült a liftben, lopva és feszülten vizsgálgatták egymást, ki a másik: zsebtolvaj, vagy német kém? Az emeleti apartmanokban hajnalig tartó kártyacsaták dúlnak, a pincében Kiskaralakatok lapulnak, a Ritz-ben náci-tisztek orgiáznak, jazz és bombarobbanás, flört s előrenyomuló ostromló csapatok. Aztán fölvonulnak a nagy orosz útegek, belövik a terepet...

De az új tavaszok életet lehelttek a dunakorzóba is, fürgén zúgnak a sineken az áramvonalas 2-esek, a Buchwald-székeket pedig elfoglalta az — ifjúság. Édesebb a flört a tavaszi nappal, mint valaha. A Dunán lomhán úsznak lefelé a gerendák: épül az Erzsébet-híd mögött a legnépszerűbb Duna-fürdő helyén az új uszoda. Ez azonban már a dunakorzó krónikájának új fejezete...

Halász Péter

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Budapestre vonatkozó újságcikkek			
Szerző: <i>Dunakorzó</i>		Tárgy: <i>640. 24</i>	
Cím: <i>Dunakorzó</i>		Oszályozás	
Forrás: <i>Reggel</i>		Szám: <i>1948. 24</i>	
(Hely):		Tárgy: <i>640. 24</i>	
(Idő): <i>1948. ápr. 19</i>		Oszályozás	
(Köt. v. füz.):		Tárgy: <i>640. 24</i>	
(Oldal):		Oszályozás	
Helyszám		Tárgy: <i>640. 24</i>	
Székesfővárosi házi nyomda 1926 — 8801		Tárgy: <i>640. 24</i>	